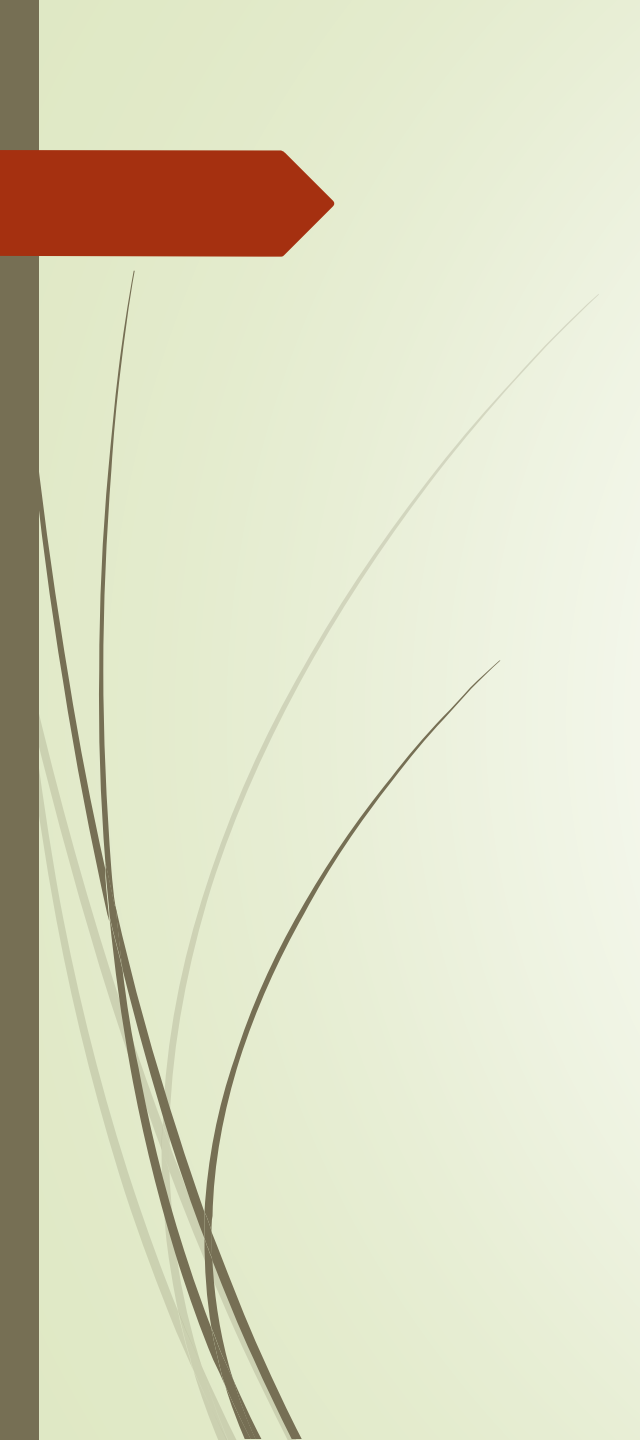

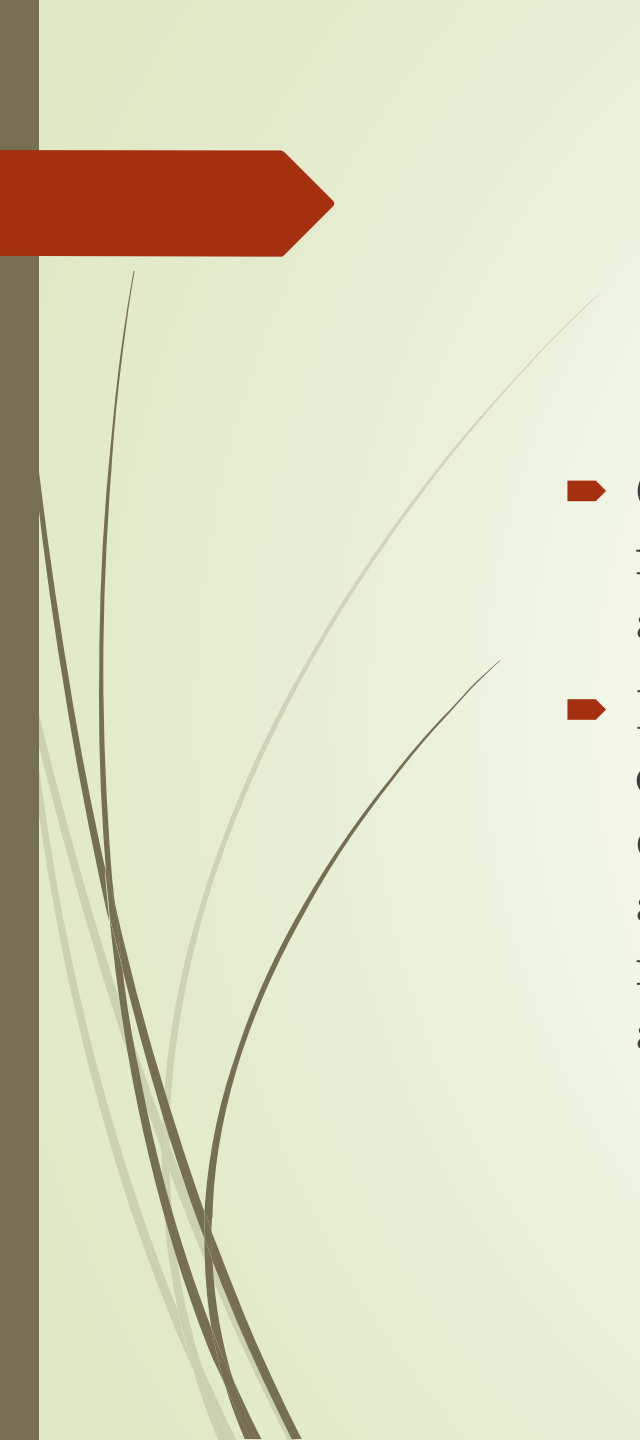
GÖÇ VE AİLE

Göç Nedir?

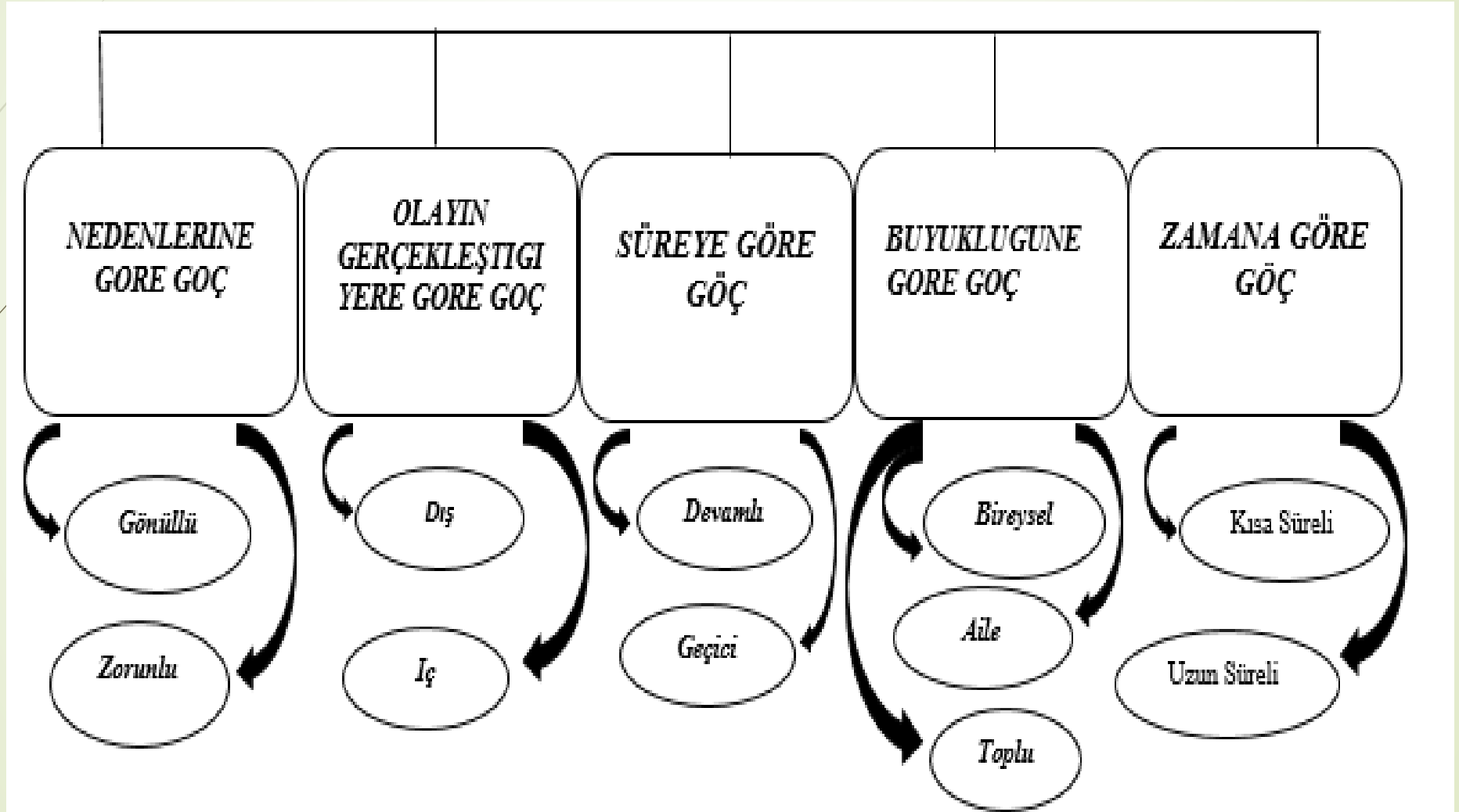
- Göç; birey ve grupların sosyal, ekonomik, siyasal ve kültürel nedenlerle bir yerden başka bir yere gitmeleri, coğrafi olarak yer değiştirmeleri, oturdukları yeri sürekli ya da geçici olarak terk etmeleridir.
- Göçler gerek ülke içinde farklı yöre ve bölgeler arasında, gerekse ülkeler arasında süreklilik arz eden nüfus hareketidir.

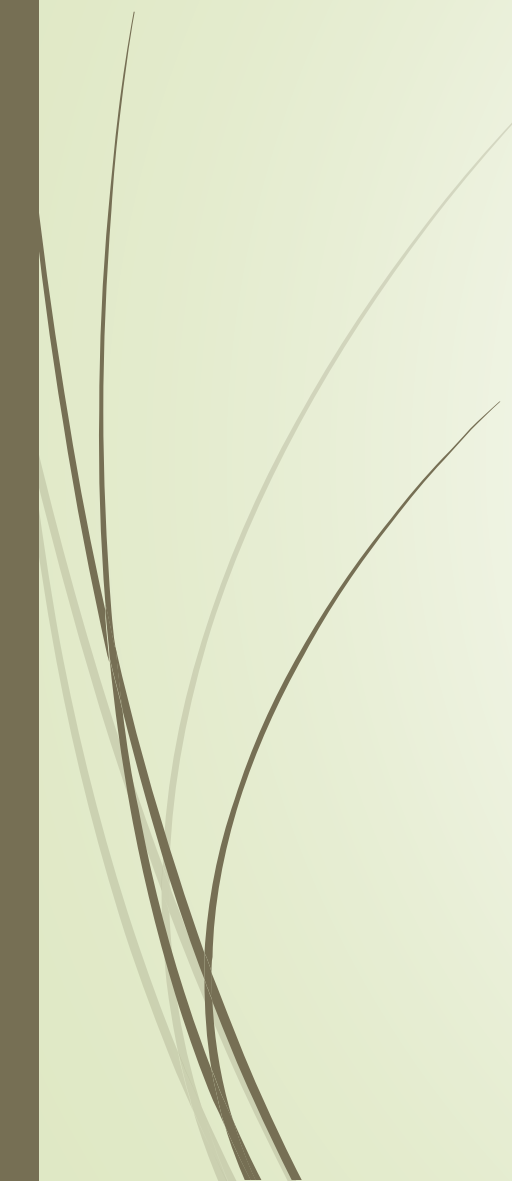

Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçlarına göre; 2015 yılında 2 milyon 720 bin 438 kişi iller arası göç etmiş, bu nüfusun % 48.8'ini erkekler, % 51.2'sini ise kadınlar oluşturmuştur (TÜİK, 2016). BM verilerine göre, bugün dünya ülkelerinde 12 milyonun üzerinde mülteci kişi bulunmaktadır (Mutlu ve Kırımsoy, 2016).

-
- Göç, bu süreci yaşayan çocuk, genç, kadın, erkek, yetişkin ve yaşlılar için sarsıcı bir deneyim olma riski taşımakta ve tüm bireyler farklı açılardan ve farklı düzeylerde bu süreçten etkilenmektedir.
 - Bu hareket toplulukların nüfusunun artış veya azalışını etkileyen önemli faktörlerden biri olup, nüfusun yaş ve cinsiyet yapısında da değişmelere yol açmaktadır. Bu değişmeler göç alan ve veren yerler açısından birbirine zıt olarak gelişmektedir. Öyle ki, göç veren kesimin nüfusu azalırken, göç alan yerlerin nüfusu da kontrolsüz şekilde artmaktadır.

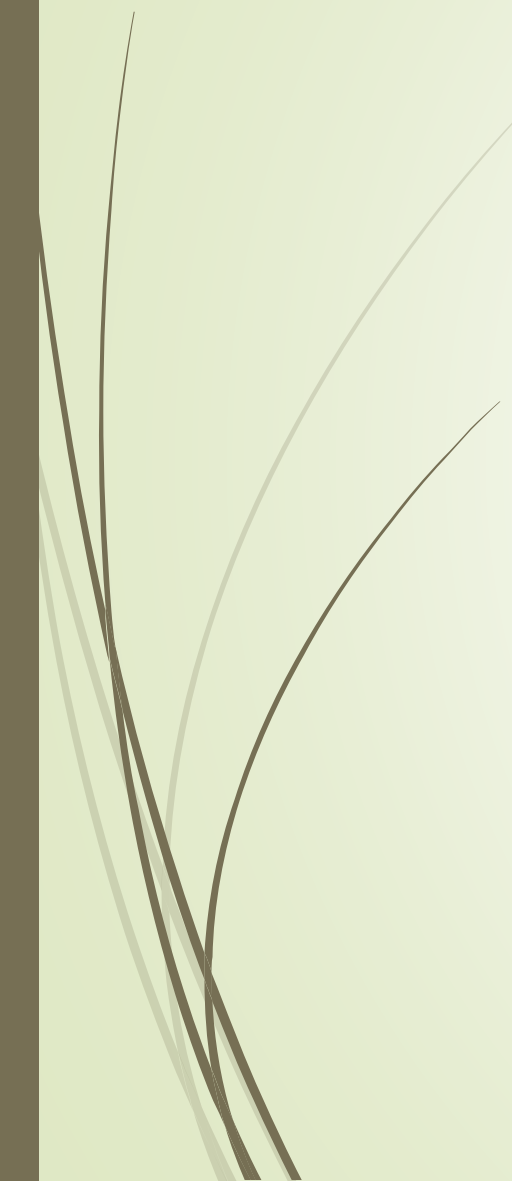
-
-
- Castles ve Miller (2003), göç olgusunun küresel bir niteliğe büründüğünü, hızlandığını ve çeşitlendiğini ifade etmiş, birçok ülkenin sadece tek tip göçle değil, işgücü göçü, mülteci veya kalıcı yerleşim gibi sorunlarla da uğraştığını vurgulamıştır. Nedenlerine, gerçekleştiği yere, süresine ve büyüklüğüne göre farklı göç türlerinden söz etmek mümkündür.

-
-
- Günümüzde küreselleşme , bölgesel çatışmalar, yoksulluk ve işsizlik, teknolojiye ulaşım ve iletişim imkânlarının gelişmesi gibi nedenler göç edenlerin sayısını artırmaktadır. Göç kavramının ana unsurunu oluşturan iyi bir gelecek beklentisi kimi zaman **ekonomik** nedenler, kimi zaman **toplumsal**, bazen de **dini** ve **siyasal** nedenlere bağlı olarak farklılık göstermektedir. Göç olgusu kişilerin isteklerine bağlı olduğu gibi, devlet ya da başka bir güç tarafından göçe zorlanma gibi nedenlerle bireyin ya da grubun rızası dışında da gerçekleşebilmektedir. İster *gönüllü*, isterse *zorunlu* bir nedene bağlı olsun göçlerin temelinde insanların yaşadıkları yerlerde arzuladıkları yaşam şartlarına ulaşamamış olmaları yatar. Başka bir deyişle, kişilerin ya da toplulukların daha iyi yaşam standartlarına ulaşma istekleri ve daha iyi bir gelecek çabaları göçün temel nedenidir. Günümüzde küreselleşme , *bölgesel çatışmalar, yoksulluk ve işsizlik, teknolojiye ulaşım ve iletişim imkânlarının gelişmesi* gibi nedenler göç edenlerin sayısını gün geçtikçe artırmaktadır.

-
- Göçte iki temel faktörün belirleyici olduğu bilinmektedir. Bu faktörler; itici ve çekici faktörlerdir. **İtici faktörler** , bireylerin içinde yaşadıkları koşulların artık katlanılamayacak bir şekil almasıyla birlikte, bu durumun kişiye rahatsızlık vermesini kapsamaktadır (köylerde artan nüfus baskısı, yetersiz ve kötü dağıtılmış toprak, düşük verimlilik, doğal afetler, kan davaları, toprağın mirasla parçalanması, tarımda makineleşme, terör ve güvenlikle ilgili sorunlar).

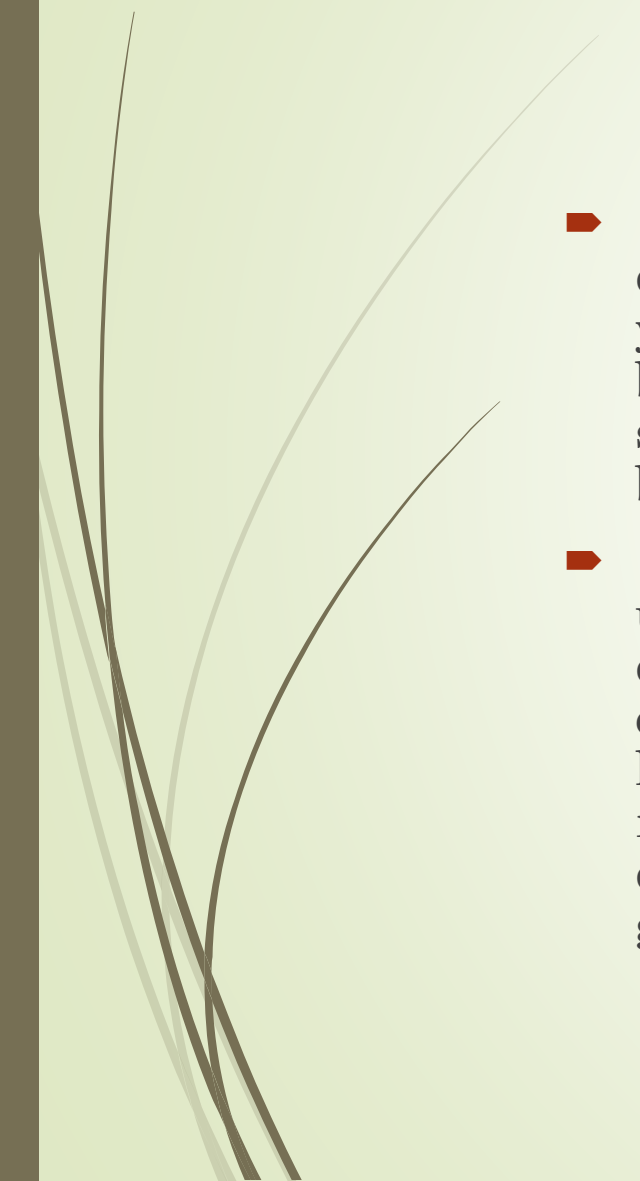
-
-
- **Çekici faktörler**, içinde bulunulması durumunda bir önceki yaşam şartlarına göre daha iyi koşullara ulaşılacağına işaret eden faktörlerdir. Bireylerin içinde yaşadıkları koşulların artık katlanılamayacak düzeye ulaşarak, kişiye rahatsızlık vermesi itici faktörler olarak göçe neden olabilmektedir. Göç edilen yere ilişkin çekici faktörler ise, içinde bulunulması durumunda bir önceki yaşam şartlarına göre daha iyi koşullara ulaşılacağı beklentisine neden olarak göçe sebep olmaktadır (daha iyi ve ileri düzeydeki eğitim olanakları, iş çeşitliliği ve işe ulaşma imkânlarındaki artış, dolayısıyla gelir oranındaki artış, daha üst düzeyde bir yaşam standardı, ulaşım imkânları, sosyal ve kültürel imkânlardaki çeşitlilik gibi özellikler göçle ilgili çekici faktörler olarak, sayılan tüm bu özelliklerden yararlanma isteği yaratarak köyden kente olan göçleri artırmaktadır.

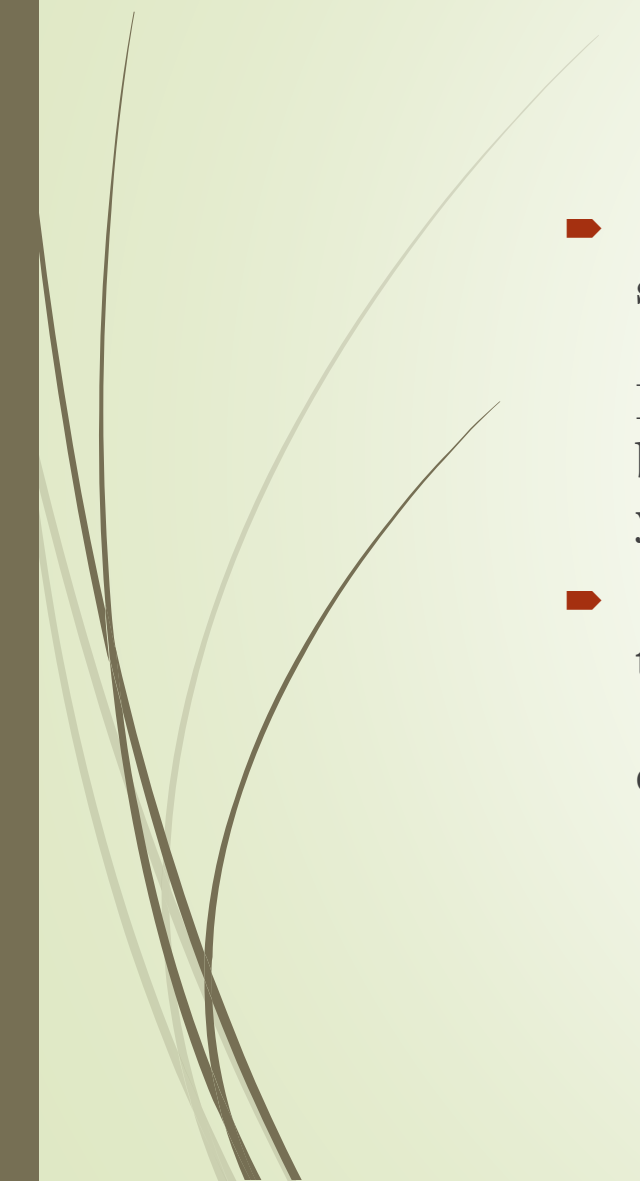
-
-
- Bölgeler arası gelir farklılıkları veya ülkeler arası demografik farklılıklar nedeniyle göçler otoriter ya da doğal bir zorlanmadan ötürü “zorunlu” veya kişilerin kendi iradesiyle serbestçe gerçekleştirdikleri “gönüllü” göçler şeklinde meydana gelebilmektedir. *Gönüllü göçler*, göç eden kişinin göç eylemini gerçekleştirirken gönüllü olması esasına dayalıdır. Bu kişiler herhangi bir dış güce bağlı kalmaksızın kendiliğinden göçe isteklidir. Aile bütünleşmesi veya iç göç amaçlı göçler bu tür göçün en çok bilinen örnekleridir. Gönüllü göçler, bireylerin yeni yerler görmek, refah düzeyini artırmak ve geleceğini garanti altına almak gibi kişisel isteklerini tatmin amacıyla gerçekleştirdiği göçlerdir. Bu göç türünde kişi kendi rızası ve iradesiyle gideceği yeri, zamanı ve şartları kendisi belirlemektedir. *Zorunlu göçler* ise terör, kan davası, insan hakları ihlalleri, nüfus baskısı, dini ve siyasi baskı gibi çeşitli kuvvetlerin etkisi ve zorlaması sonucunda gerçekleşen, bireylerin iradesi dışında ortaya çıkan ve bireyleri daha güvenli bir yer aramaya iten göçlerdir.

-
-
- Göçler göçün gerçekleştiği yer itibarıyla iç veya dış göç şeklinde çeşitlilik göstermektedir. İç göçe göre daha uzun bir zaman dilimini kapsayan, çalışma veya yerleşme amacı taşıyan **dış göç**, bir ülke sınırlarının aşılmasıyla başka bir ülkeye yapılan nüfus hareketidir. Bu tür göç hareketlerinde, nüfusun memleket sınırlarını aşarak bir memleketten diğer bir memlekete doğru kayması söz konusu olduğu için, ülke nüfusunun azalmasına yol açmaktadır.
 - Ülke sınırları içerisinde bir yerden başka bir yere doğru gerçekleştirilen **iç göç**, köy, kasaba, il ve bölgeler arasında birbirlerine doğru yapılan nüfus hareketini ifade etmektedir. Gerek dünya üzerinde, gerekse ülkemizde en yaygın olan göç tipidir

İç Göçün Nedenleri

- ***Ekonomik nedenler:*** İç göç hareketlerinin temel nedeni tarımsal yapıdaki değişimler ve kırsal kesimdeki nüfusun kendine yetemez hale gelmesidir. Ekonomik olarak geri kalmış bölgelerde iş olanaklarının yetersizliği ve sınırlı olması bu bölgelerden yoğun göçlerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Göç edenlerin çoğu büyük kentlerde daha iyi iş imkânlarından yararlanmak için göç etmektedir.
- ***Eğitim ve sağlık nedenleri:*** Ekonomik unsurlar dışında bireyin refah düzeyini yükseltecek diğer unsurlar da iç göçe neden olabilmektedir. Kentlerin sunmuş olduğu eğitim olanaklarının çeşitliliği ya da sağlık olanaklarının kırsal kesime nazaran daha fazla olması gibi çekiciliği artırıcı etmenler, bireylerin göç kararları üzerinde etkili olmaktadır.

-
-
- *Sosyo-kültürel nedenler:* Bilgi ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen değişimler ve gelişmeler hem toplumların sosyal, kültürel ve ekonomik yapısını, hem de işletmelerin üretim, yönetim ve organizasyon biçimini köklü biçimde etkilemektedir. İnsanlar yaşam kalitelerini artırmak ve daha iyi bir sosyal çevre bulmak amacıyla bu değişimlerin yoğun olarak yaşandığı bölgelere göç etmektedir.
 - *Güvenlik sorunu:* Güvenlik insan yaşamında oldukça önemli bir unsurdur. Kendilerini güvende hissetmeyen bireyler, kurulu bir düzeni olsa dahi bu düzeni bozarak, kendilerini güvende hissedebilecekleri ortamlara göç etmektedirler. Örneğin; terör nedeniyle kendilerini ve ailelerini güvende hissetmeyen çok sayıda insan için büyük kentler önemli bir sığınma ve çekim merkezi haline gelmiş ve güvenlik sorunu yaşanan yerleşim birimlerinden daha güvenli olduğu düşünülen yerleşim birimlerine doğru bir sirkülasyon gerçekleştirmişlerdir.

-
-
- İnsanların yaşadığı yere bir daha geri dönmemek üzere gittikleri yerlerde sürekli kalmasıyla oluşan göçler **devamlı göç** olarak ele alınırken, **geçici (mevsimlik) göçler**, genel olarak tarım işçilerinin oluşturduğu göçlerdir. Kişilerin belli süreler için başka yerlere giderek çalışması, sonra yaşadığı bölgeye dönmesidir. Genellikle yaz mevsiminde tarım alanlarında çalışmak, yaylacılık ve turizm amaçlı olarak yapılan göçlere geçici göç denmektedir.
 - Göç ayrıca kısa süreli ya da uzun süreli olabilir. **Kısa süreli göç**; turizm, tarım, eğitim ve yaylacılığa dayalı, belirli bir süre ile sınırlandırılmış göçlerdir. **Uzun süreli göç** ise kısa süreli göçlere göre daha uzun bir süreyi kapsayan, geri dönüşe yönelik net bir tarihin olmadığı göçlerdir.

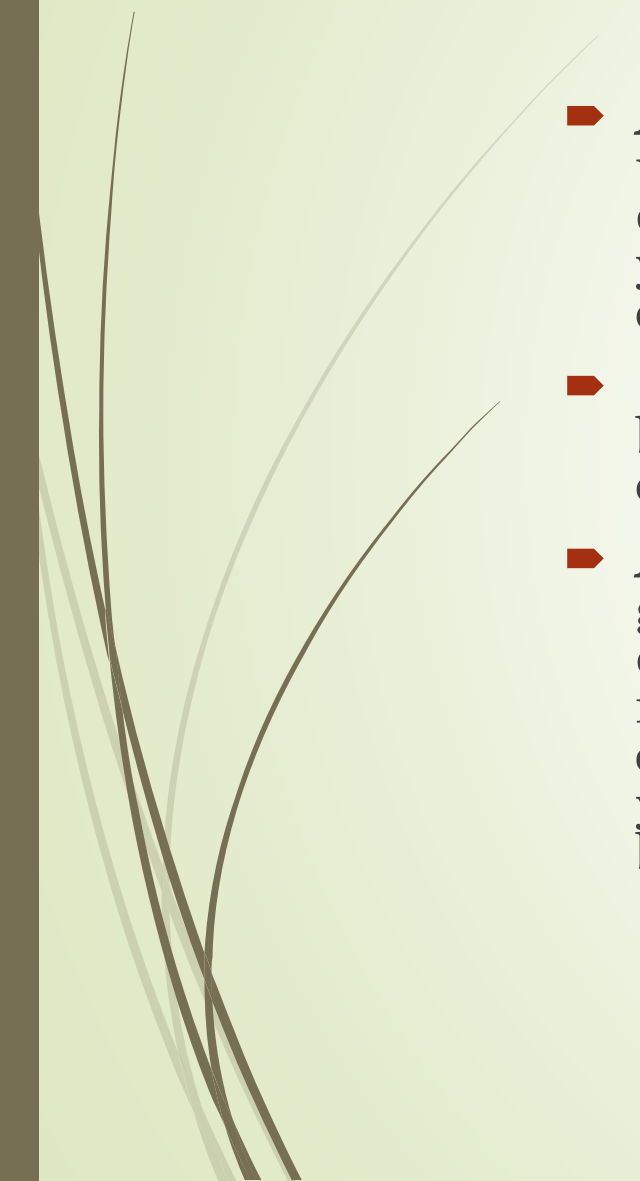
-
-
- Göçler bireysel olabildiği gibi, aile olarak (grup) veya toplu şekilde (kitlese) de gerçekleştirilebilmektedir. **Bireysel göçler**, kişiler tarafından tek başına, bireysel amaçlara yönelik olarak gerçekleştirilen göçlerdir. **Aile (grup) göçü** ise aile bireylerini içine alan, genellikle iş bulma, eğitim, sağlık amaçlı gerçekleştirilen grup göçleridir. Bir diğer göç türü ise **toplu (kitlese) göçler**dir. Göç kavramı içerisinde incelenen kitlese nüfus hareketleri insanlığın var olduğu dönemlerden günümüze dek pek çok kez farklı nedenlerle yaşanmıştır. Bu kitlese nüfus hareketlerinin nedenleri; doğal ya da insan eli ile oluşan afetler, üretim ve yaşam tarzı değişiklikleri, iklim değişiklikleri, ekonomik ve politik sebepler gibi başlıklarla ifade edilebilir. Bu nüfus hareketliliği gönüllü olarak gerçekleşebileceği gibi, kimi zaman da zorunlu veya zorla olabilmekte, aynı zamanda herhangi bir ülke içerisinde (iç göç) ve ülkeler arasında da (dış göç) gerçekleşebilmektedir

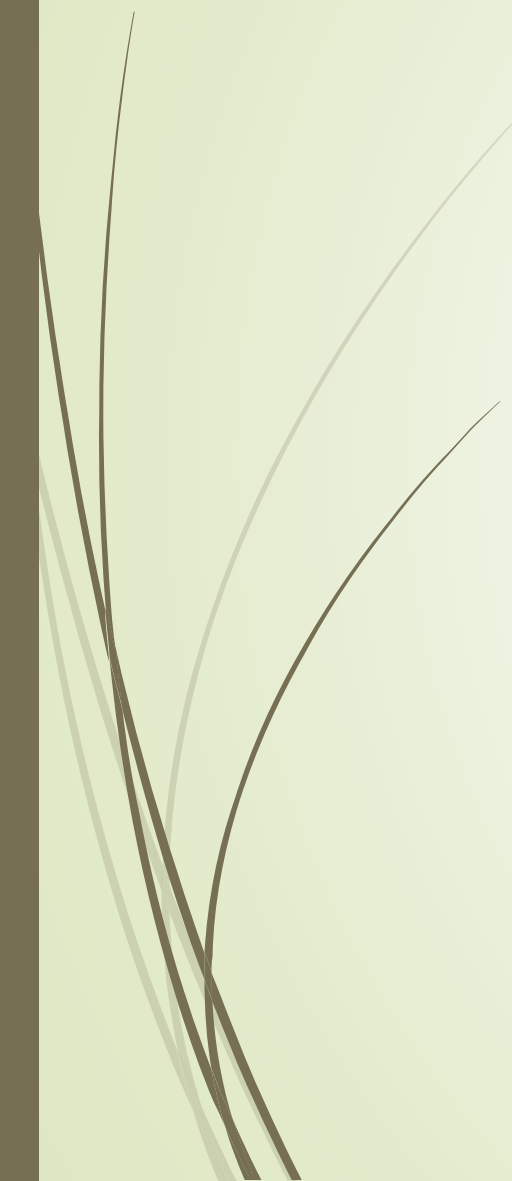
GÖÇE NEDEN OLAN ETMENLER

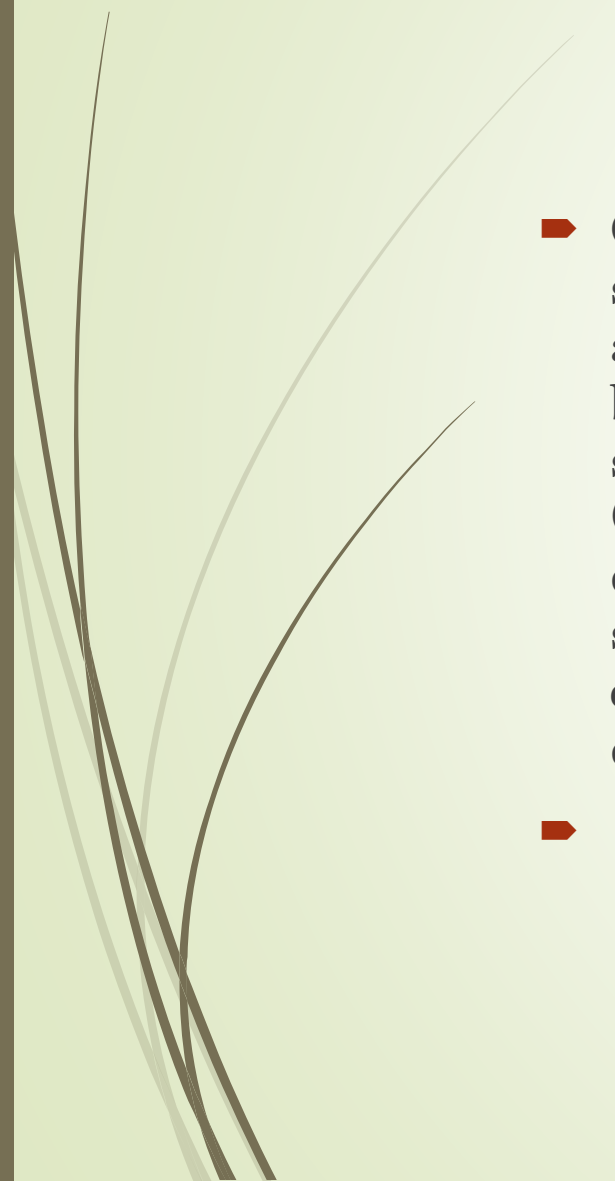
- Yoksulluk ve İşsizlik
- Eğitim ve Sosyal Olanaklar
- Savaş, Terör ve Şiddet Olayları
- Doğal Afetler
- İşgücü Talebi

GÖÇÜN AİLE ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

- Kentlerin sosyal dokusunun göçe bağlı olarak yeniden şekillenmesi, aile ve çocuklar üzerinde farklı etkiler yaratmakta, aile içinde şiddet, boşanma gibi olumsuzlukların yaşanmasına neden olabilmektedir. İç ve dış göç, birey ve ailenin yapı, işlev ve uyum sürecini önemli ölçüde etkilemektedir.
- Göç yaşayan ailelerin geçirdiği süreçler Stagoll'a (1981) göre beş döneme ayrılmaktadır. Bu dönemler;
 - Ailenin göçe hazırlanma dönemi,
 - Göç etme,
 - Aşırı kompensasyon dönemi ,
 - Dekompensasyon ve kriz aşaması,
 - Sürecin sonraki kuşaklara aktarılmasıdır.

-
-
- ***Ailenin göçe hazırlanması:*** Bu dönem göçün ilk somut hamlesi olan aile üyelerinin göç etme niyetini dile getirmesiyle başlar ve aile üyelerinin bu değişime istekli olması son derece önemlidir. Aile üyelerinin göçün yapılacağı yere yönelik ön araştırmalar yaptığı, göç süreci gerçekleşmeden önce ailenin fonksiyonu, rolleri, kuralların müzakere edildiği aşamadır.
 - ***Göç etme:*** Ailelerin kendi tercihlerine göre göç etme hareketinin başlamasıdır (legal ya da illegal göç etme, iç göç ya da dış göç, uçak ya da otobüsle göç vb.)
 - ***Aşırı kompensasyon dönemi:*** Aileler hazırlık ve göç sürecini gerçekleştirdikten sonra gidilen ortamda aşırı bir uyum çabasına girer. Bu durum ailedeki pratik ve duygusal işlevlerin birbirinden ayrılmasına neden olur. Çoğunlukla erkek bireylerin ev dışında, kadının da ev içinde çalışmasına ve duygusal ağırlıklı, geçmiş ve geleceği kapsayan bir çatışma yaşamasına yol açar. Bunun sonucunda genel olarak aile dengesinin bozulmasına, ailedeki dinamiğin zarar görmesine sebep olur.

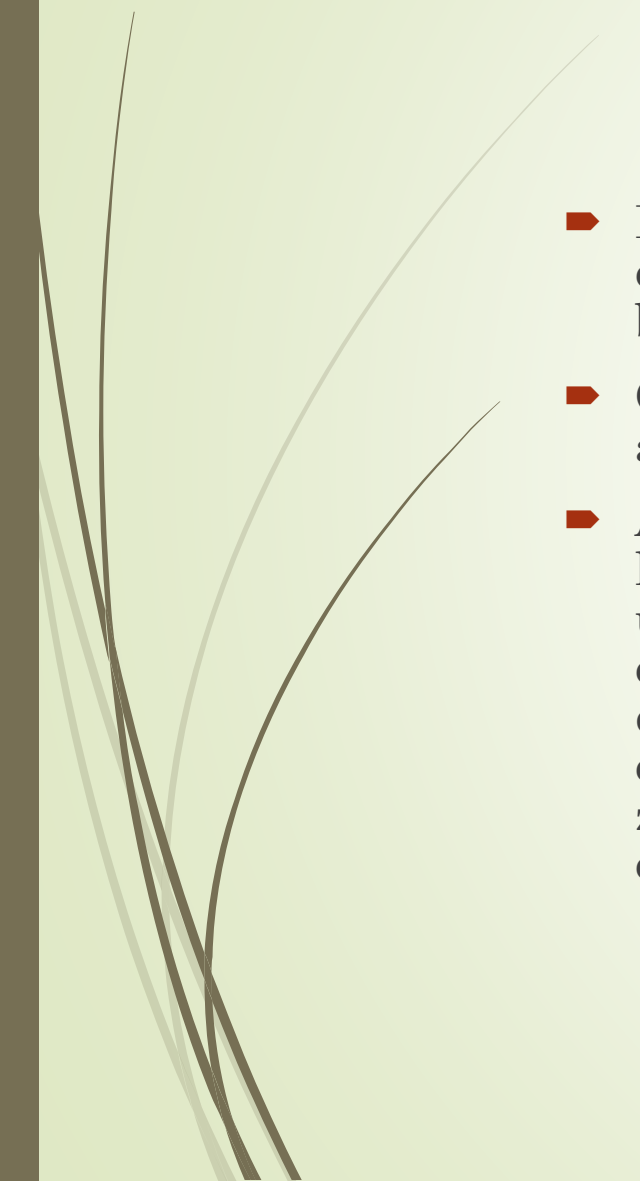
-
-
- ***Dekompanseasyon ve kriz aşaması:*** Bu basamak zorluklarla dolu, fırtınalı dönemdir. Ailenin sürekliliği açısından yeni çevreye uyum çabası, aileyi yeniden kendini şekillendirmeye itmekte, bir taraftan alışkanlıklarını korumaya çalışan ailenin diğer taraftan uyum için yeni alışkanlıklar edinmesi gerekmektedir. Bu durum da ailede sıklıkla krizlerin oluşmasına neden olur. Eşler arasında sürece ve bulunulan ortama uyum açısından belirgin farklılıkların olması çatışmalara, hatta boşanmaya neden olabilmekte, pek çok aile aile danışmanı ve terapistten destek almaya ihtiyaç duymaktadır. Özellikle çocukların yeni bir kültüre uyum sağlaması, yeni bir dil öğrenmeleri ebeveynlerine göre daha hızlı gerçekleşmekte, bu durum da sürece daha kolay uyum sağlayan çocuğun ebeveynleriyle çatışmasına, aile içinde krizlerin oluşmasına neden olabilmektedir.
 - ***Sürecin sonraki kuşaklara aktarılması:*** Göç eden ailenin normları, adetleri, gelenek ve görenekleri gibi aileye özgü özelliklerin, aile dinamiği içinde sahip olunan değerlerin kendisinden sonra gelen kuşaklara aktarılmasıdır. Eğer aile bu süreçleri başarıyla aşarsa, içinde bulunduğu sosyal ortamda yeniden bir yapılanmaya gider. İçinde bulunduğu yeni çevrenin özellikleri, değerleri ve yaşanan değişiklikler aile yapısının değişmesinde etkilidir.

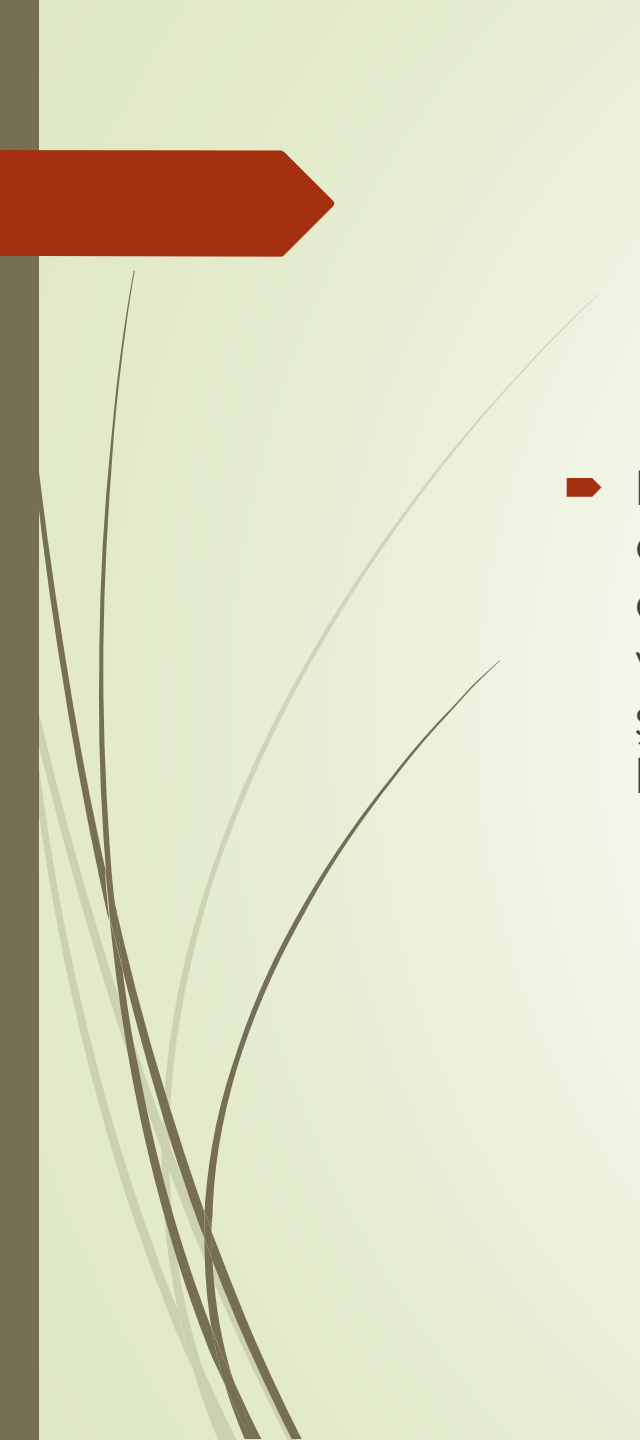
-
-
- Göç kırsal alandan kentsel bölgelere doğru gerçekleştiğinde, aileler daha az sayıda çocuk sahibi olmayı tercih etmekte, kadın ve erkek arasında eşitlik artmakta, sosyal destek ve dengeyi sağlayan akraba çevresinin azalması ya da başka yerlerde ikamet ediyor olması gibi koşullara bağlı olarak aile üzerinde sosyal kontrol mekanizmalarının ortadan kalkmasına zemin hazırlamaktadır (Atalay, 1984). Akrabalık sistemine dayalı daha kapalı toplum yapısının dağılmasına, akraba içinden veya dar çevreden evlilik oranının düşmesine ve eş seçiminde ailelerin rolünün azalmasına neden olmakta, dahası kadının çalışmaya başlamasıyla birlikte aile bireylerinin konumunda da bir takım değişiklikler yaşanmaktadır.

GÖÇ VE KADIN

- Göç sürecinde bu süreci yaşayan insanların sosyo-ekonomik durumları, etnik ve dini kimlikleri, kültürel özellikleri süreçten nasıl etkileneceklerini belirleyen olgulardır (Yılmaz, 2005). Göçün kadın üzerindeki etkileri bir eş, anne ya da evlenmek üzere olan genç kız olarak aile içindeki konumuyla yakından ilişkilidir. Gerek ayrıldıkları, gerekse göçle geldikleri yeni yerleşim yeriyle olan ilişkileri de bu temel üzerine şekillenmektedir.
- Göçün kadın üzerindeki etkileri olumlu ya da olumsuz yönde olabilmektedir. Düşük gelir düzeyine sahip bir ülkeden yüksek gelire sahip bir ülkeye göç edildiğinde kadının durumu iyileşirken, o ülkenin dilinin bilinmesi ve iş sahibi olunması gibi koşullar bu sürecin pozitif etkisini güçlendirmektedir.

-
-
- Düşük statüye sahip bir kadının savaş, terör ve şiddete bağlı olarak ülkesini terk etmek zorunda kalması ve bu duruma göçmen olma durumunun eklenmesi negatif bir durumdur.
 - Göçle birlikte yaşanan en önemli olumsuzluklardan birisi de aile içi şiddetin artmasıdır.
 - Aile içi şiddet, daha çok sosyo-ekonomik bakımdan düşük bölgelerde yoğunluk kazanmaktadır. Ekonomik yetersizlikler, göç süreci sonucu yeni yerleşim yerine uyum sağlamada yaşanan zorluklar, göçün aile bireyleri üzerindeki psikolojik etkileri aile içi şiddetin duygusal, sözel, ekonomik, cinsel ve fiziksel yönleriyle değişik şekillerde var olmasına zemin hazırlayabilmektedir . Yaşanan ağır ekonomik sorunlar, göç edilen yeni yerleşim yerine uyum sağlamada yaşanan zorluklar, göçün aile bireyleri üzerindeki psikolojik etkileri duygusal, sözel, ekonomik, cinsel ve fiziksel şiddete zemin hazırlayabilmektedir .

-
- Kadınların göç sürecinden etkilenme durumları göç eden erkeklere nazaran daha fazladır. Özellikle kadınların bu süreçten duygusal olarak daha fazla etkilendikleri, aynı zamanda stresle baş etmede diğer bireylere göre daha yetersiz oldukları belirtilmektedir. Bununla birlikte göç kadın sağlığını olumsuz şekilde etkilemekte, fiziksel hareketlerin yetersizliği, yetersiz ve dengesiz beslenme gibi bir takım sorunları da beraberinde getirmektedir.

Kadınlar için risk oluşturan etmenler beş başlık altında toplanabilir:

- *Sosyal risk faktörleri:* Birden çok rol veya sorumluluk üstlenme, eğitimsizlik ve yoksulluk, dil, sosyal destek yetersizliği, etnik önyargılar kadın için sosyal risk faktörleridir.
- *Psikolojik risk faktörleri:* Post travmatik stres, kültürel çatışma, aile rollerinde değişim, aile içi şiddet, göç esnasında yaşananların kadını duygusal olarak etkilemesi kadın için psikolojik risk oluşturmaktadır.
- *Fiziksel risk faktörleri:* Çevredeki hastalıklara neden olan patojenler, çok sayıda gebelik ve bu duruma bağlı olarak kadında meydana gelen deformasyonlar, beslenme durumunun yetersizliği, sağlığın korunması ve geliştirilmesindeki yetersizliklerdir.
- *Çevresel risk faktörleri:* Çevresel şiddet, kalabalık ve yetersiz evlerde yaşama, iş ortamındaki tehlikeler çevresel risk faktörleridir.
- *Sağlık hizmeti alımını etkileyen risk faktörleri:* Yasalar, ekonomik engeller ve sigortasızlık, dil engelleri, ulaşım, çocuklara bakacak kimse olmaması, çalışma saatleri, sağlık hizmeti verenlerin bilgi yetersizliği sağlık hizmeti alımındaki olumsuz etkenlerdir.

Göç ve Boşanma

- Toplumun çekirdeğini oluşturan aile aynı zamanda en eski ve evrensel kurumdur. Her toplum varlığını sürdürebilmek için aile kurumuna ihtiyaç duyar. Göçle beraber ailenin yapı, fonksiyon ve rollerindeki değişimler bazı sosyal sorunları da beraberinde getirmiş, geleneksel gücün giderek azalması ve ekonomik refahın artmasıyla birlikte, boşanmalar eskiye oranla daha da yaygınlaşmıştır.
- Ailelerin göç etme nedenlerine bağlı olarak göç ve boşanma arasındaki ilişki kendi içinde değişime uğrayabilmektedir. Örneğin; istihdam ve iş gücü talebine bağlı olarak yaşam standartlarını artırmayı hedefleyen ailelerde erkeğin kazancı ile evlilik bağının sürekliliği arasında anlamlı ve güçlü bir ilişkinin bulunduğu iddia edilirken, eşlerin kırsal yaşamdan kente göç etmesiyle birlikte kadının da çalışma hayatına atılması ve eşlerin her ikisinin de çalışmasının, ailenin ekonomik refahını artırarak boşanma riskini azalttığı savunulmaktadır. Ayrıca kimi zaman yetişkin erkeklerin ailelerini geride bırakarak göç etmesi ve orada anlaşmalı evlilikler gerçekleştirmesi göç ve boşanmanın diğer bir yönünü de ortaya koymaktadır.

Göç ve Çocuk

- Çocuğun göç olgusundan etkilenme durumu çocuğun yaşıyla paralellik gösterdiği gibi, yeni ortama uyum sağlama sürecinde çocuğun içinde bulunduğu çevrenin nitelikleri de belirleyici bir rol üstlenir . Örneğin; sosyalleşme sürecini tamamladıktan sonra yurt dışına çıkan çocukların (6-14 yaş) yurt dışında kolay asimile olamadıkları ve yurda geri dönmek istedikleri, birincil sosyalleşme sürecinin tam ortasında yurt dışına çıkan çocukların (1-5 yaş) iki kültür arasında kalan sorunlu çocuklar oldukları ve hiç bir kültürde kendilerini güven içinde hissetmedikleri, yurt dışında doğmuş çocukların ise birincil sosyalleşme sürecini yurt dışında tamamladıkları için ana dillerini geliştiremedikleri ve yurda dönmek istemedikleri ileri sürülmektedir.
- Çocuğun göç olgusundan etkilenme durumu çocuğun yaşıyla paralellik gösterdiği gibi, yeni ortama uyum sağlama sürecinde çocuğun içinde bulunduğu çevrenin nitelikleri de belirleyici role sahiptir .

Göç sürecinde yaşanan problemler

Göç öncesi süreç

- Şiddet, silahlı çatışma
- Toplumsal baskı
- Yoğun ekonomik sıkıntılar
- Yaşam hakkının tehlikeye girmesi
- Temel ihtiyaçlara erişimde zorluk
- Kötü beslenme

Yolculuk sırasında karşılaşılan riskler

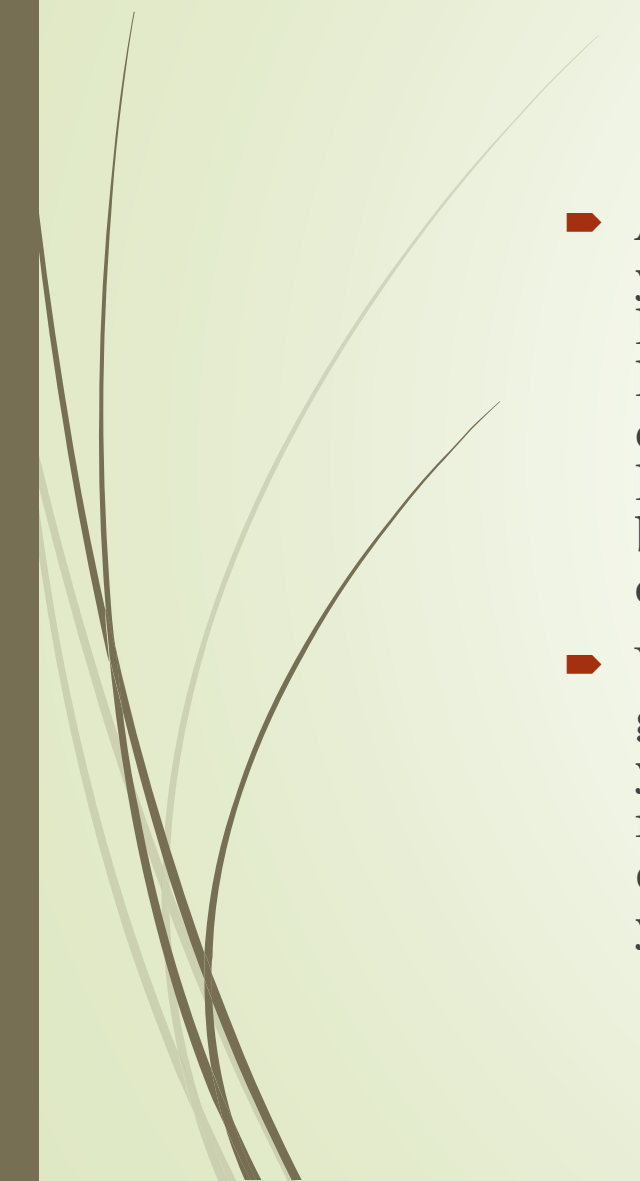
- İnsan ticaretine maruz kalma
- Çocuk işçiliği
- Kötü beslenme
- Hijyenik olmayan, sağlığa aykırı koşullarda barınma
- Eğitimin sekteye uğraması
- İhtiyaç anında tıbbi yardım alamama
- Ebeveyn kaybı, yalnız kalma
- Cinsel taciz, istismar, şiddet
- Çocuklar göç öncesi süreçte, göç sırasında, geçiş bölgelerinde ve varış noktasında risklerle karşılaşmaktadırlar.

Geçiş bölgelerinde ve varış noktasında karşılaşılan riskler

- Kötü beslenme
- Hijyenik olmayan, sağlığa aykırı koşullarda barınma
- Eğitimin sekteye uğraması
- İhtiyaç anında tıbbi yardım alamama
- Geçiş bölgesinde psikolojik sorunlar
- Dil bilmeme
- Sosyal ve kültürel uyumsuzluk
- Bilgi eksikliği ve dil sorunu nedeniyle sorunları çözmek için gerekli mercilere ulaşamama
- Yasal statüdeki belirsizlikler ve sosyal yardımlardan faydalanamama
- Dil ve yasal statü sorunları gibi nedenlerle kendi görüş ve düşüncelerini açıklayamama
- Çocuk işçiliği
- Yoksulluk ve kötü beslenme
- Post-travmatik stres bozuklukları
- İnsan ticaretine maruz kalma

Aile İlişkileri Üzerindeki Etkisi

- Göç aile bireylerinin tutumlarında bir takım değişimler yaratmaktadır. Özellikle kırsal bölgelerden kentlere göç eden bazı ailelerde, göç sürecinden önceki aile ilişkileri daha katı bir disipline ve otoriteye dönüşerek, aile içi kararlarda erkek egemenliğini ön plana çıkarabilmekte, aile içinde iletişimin tek yönlü bir hal almasına neden olabilmektedir. Bununla birlikte, bazı ailelerde ise tutucu eğilimlerin azaldığı, şehre gelindikten sonra gençlerin evlilik konusunda kırsal alandaki tutuculuğu bıraktığı, arkadaş ya da iş grubu gibi ortamlardan eş seçme eğiliminin artarak, görücü usulüne göre evlenmelerin azaldığı dikkati çekmektedir.
- Ebeveynler de çocuklarının evlilikleri ile ilgili olarak eşlerini kendi seçme isteklerine, kırsaldaki yaşamlarına göre daha duyarlıdırlar. Kentlere göç ile birlikte kız ve erkek çocuk arasındaki ayrımcılığın azalmaya başladığı, kadınların göçten sonra çalışma yaşamına girme konusunda daha istekli oldukları dikkati çekmektedir. Bu isteklilik bir yandan kırsaldan farklı olarak kentteki yeni yaşamlarına ekonomik açıdan uyum sağlayabilmeleri bakımından bir gereklilik olarak karşımıza çıkarken, öte yandan kadınların kentteki hemcinsleri gibi kendi ayakları üzerinde durabilme isteğinden kaynaklanmaktadır.

-
-
- Aile reisi konumunda olan erkek eşinin çalışması konusundaki olumsuz yaklaşımını sürdürmekle birlikte, buna rıza göstermek durumunda kalabilmektedir. Ailedeki yaşlılar ise çocukların artan eğitim olanakları, kadının çalışma hayatına atılması ve diğer aile bireylerinin de aile içinde daha etkin bir rol oynamaları ile birlikte, kısmi olarak kırsaldaki üstün konumlarını kaybetmektedirler. Bütün bu etmenler kente gelinmesi ile beraber aile bireylerinin şehirleşme eğilimlerini güçlendirmekte, kentin türlü olumsuzluklarına rağmen sevmeye başladığı kabul edilmektedir.
 - Yetişkin erkeklerin ilk etapta eşlerini ve çocuklarını geride bırakarak gerçekleştirdikleri dış göçlerde ise erkeklerin çoğunlukla anlaşmalı evlilikler yaptıkları, ailede işbölümü, güç dengeleri, kadınlık-erkeklik, annelik-babalık rolleri ve algıları gibi tüm aile içi dinamiklerinin bu duruma bağlı olarak değiştiği, aynı zamanda geride kalan eşle ve çocuklarla olan ilişkilerin olumsuz yönde etkilendiği görülmektedir.

Eşlerarası ilişkilere etkisi

- Göç olgusu eşler arasındaki ilişkilerin niteliğini etkilemektedir. Özellikle dış göç açısından bakıldığında ve ailenin tamamı göçe dâhil olmadığında göç eden erkeğin yokluğu, kadının yaşamında birçok zorlukla tek başına mücadele etmesi gerekliliğine yol açmaktadır. Genellikle erkeğin ailesinin yanında yaşayan kadın, erkeğin ailesindeki yaşlıların ve kendi çocuklarının bakımından sorumlu olmakla birlikte, ailenin geçimi dışında geleneksel aile ilişkilerinin ve toplumsal düzenin erkekten beklediği sorumlulukları da yerine getirmektedir. Kadın tarafından “fedakârlık” olarak algılanan bu süreç, bazen yıllarca görüşmeden sadece maddi yardım şeklinde, bazen düzenli telefonlaşma, yıllık izne gelme ve para gönderme şeklinde yaşanmaktadır. Eşlerinin yurt dışında yeni eş ve aileleriyle kalması ve bir süre sonra ekonomik olarak da tüm desteğin kesilmesi ihtimali, kadınların en büyük endişelerinden biridir.
- Araya giren mesafeler ve iletişim yetersizliklerine bağlı olarak pek çok kadının eşleriyle adını koyamadığı bir soğukluk ve resmiyeti oluşturmuştur. Çoğu zaman kadınlar tarafından hissedilen bu soğukluk erkeklerce de sürdürülmekte, hatta birbirleri hakkında hiçbir şey bilmedikleri, örneğin hangi yemeği sevdiği ya da ne yapmaktan mutlu olduğu gibi eşlerarası ilişkilerde önemli olan konularda bile bilgi sahibi olmadıkları görülmektedir. Böylece, eşi olmadan hayat sürdürmeye çalışan kadının yükü artmış, geleneksel olarak ailede kendisinden beklenen görevler tam olarak yerine getirilemez olmuş, tartışmalar, şiddet ve boşanmaları da etkileyen bir niteliğe bürünmüştür. Erkeğin başka bir ülkede çalışması nedeniyle parçalanmış ailelerde eşi olmadan hayat sürdürmeye çalışan kadının yükü artmış, kadın birçok zorlukla kendi başına mücadele etmek zorunda kalmıştır .

Ebeveyn çocuk ilişkisi üzerindeki etkisi

- Kente göç ile birlikte, ailenin çocuklar üzerindeki denetimi azalmaktadır. Bununla birlikte göç eden anne baba köydeki davranış biçimlerini hemen değiştirememekte, bu durum kendisini kentin özgür dünyasında bulunan gencin aile ile sorunlar yaşamasına yol açabilmektedir .
- Kentleşme çocukların eğitim, kültürel ve teknolojik imkânlardan faydalanabilmesi ve konforlu bir yaşam gibi olumlu etkiler yanında, aile bağlarının zayıflaması, gencin aile dışındaki gruplara yönelmesi gibi olumsuzlukları da beraberinde getirebilir. Olumsuz yaşantılara sahip gruplara dâhil olarak suça yönelme, erken yaşta evlilikler bu olumsuz etkilerin bazı sonuçlarıdır.

Kaynaklar

- Baran, G. 2017. Aile Yaşam Dinamiği. Pelikan Yayınevi, Ankara.
- Tepeli, K. ve Durualp, E. 2018. Aile Yaşam Döngüsü. Hedef Yayıncılık, Ankara.
- Özgüven, İ.E. 2001. Ailede İletişim ve Yaşam. PDREM Yayınları, Ankara